

Szerkesztőség kiadó- hivatal és nyomda

Uj-Kolozsvár, St. Baron t. Pop. (Brassai utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977 Es. N. Sz. — 538

Kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK Romániában

Egész évre	850
Félévre	460
Negyedévre	240
Egy hónapra	85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lej	
Bukarestben	5.

Csehszlovákiában

Egy hónapra	ck 35.—
Egy szám	150

1925 junius 26 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 144 szám

5685. Thamuz 4

Ötéves az erdélyi zsidó sport

Évek fordulása, kicsiny emberi életstációk, törpe bábjáték-lépések és minden vágyakozásunk fölött a zsoltsárholt fenségesen resignált szava: „Mert ezer esztendő olyan a te szememben, mint a tegnapi nap, bizony hogy elmúlik, mint egy őrvtátságnyi idő az éjszakában.” Kinek volna még kedve így, az örökkévalóság szemébe nézve, rövid életstációk fordulóját ünneppé avatni, fontosnak érezni egy vagy tiz év hamar mulását. És mégis: sulya van a határos évek és sulya van a tűnő napnak az örökkévalóság háttartalanságában is, hacsak nap és év parányi ürességét élő tettek, harmónikus szépségek és életet szolgáló ideálok telítik. Ilyenkor rövid emberi élet, forduló év és tűnő nap belékapcsolódik a Mindenélet szent harmóniájába, parányi részvévé válik a végtelen örökkévalóságnak és érdemes és kell ilyenkor örömmel ünnepegni rövid élet fordulását, ideálok és tettek kicsiny stációját.

A kolozsvári Haggibbor ezen a héten ünnepli fennállásának ötésztendő jubileumát. Nem egy akármilyen sportegyesület ezerszer megszokott ünnepe ez. Azok a tornász bemutatkozások és sportrendezvények is, amelyeknek keretében ez a jubileumos ünnepe az a fog folyni, valóban csak a külső kerete egy sokkal mélyebb és sokkal nagyobb belső tartalomnak. Amint hogy ez a zsidó sportegyesület, a Haggibbor soha nem is volt öncél, úgy mint minden más sportegyesület, hanem egy belső tartalomnak, egy lelki ideálnak kifelé való manifesztációja. Az erdélyi zsidóság nemzeti újjáéledésének egy parányi, de elengedhetetlen része, egyetlen szem a hosszú láncolatban, de olyan láncszem, amely nélkül nem volna teljes azoknak a tetteknek sorozata, amelyekben nemzeti különvalóságunkat dokumentáljuk.

Ez a magyarázata annak, hogy Erdély egész zsidósága csztatlan érdeklődéssel és figyelemmel kísérte mindvégig a Haggibbor minden megmozdulását, a legtávolabb lakó zsidó közösség is a maga ügyének tekintette ennek a sportegyesületnek minden törekvését; sikereit és eredményeit a maga eredményeinek érezte és vele aggodott, ha nehézségek gördültek útja elé. Nem szürke sportegyesület látunk mi a Haggibborban és nem is csupán a zsidó ifjúság testi regenerációjának céltudatos eszközét. Hiszen bizonyos: a zsidó ifjúság testi nevelése, izmainak megerősítése és idegeinek edzése már maga is olyan nagy cél és feladat, amely jogosan tarthat számot a zsidó szívek szimpátiájára. De a Haggibbor nem ezzel érte el működésének csúcspontját. A Haggibbor feladatának és hivatásának magaslátára azzal lendült, hogy példájával és életével új szellemet öntött a sportoló zsidó ifjúságba. Az, hogy Máramarosban egy Sámson rugja a labdát, hogy Temesváron egy Kadima-verseny a zöld gyepen sportdicsőségért, hogy Brassóban egy Ivria él és Váradon Makabea név alatt csoportosultak ifju emberek és mindannyian, közösen és egyenként tudatában vannak a maguk zsidóságának, zsidó eszmékért lelkesülnek és sportműködésüket, sportgyőzelmeiket csak egy szép, fiatalos akaratteljesülésnek érzik, amellyel a zsidóság fényét kívánják öregíteni: mindez a kolozsvári Haggibbor érdeme és ez az ő igazi érdeme.

Öt esztendeje mulott, hogy a Haggibbor lelkes akarattal nekivágott küzdelmes pályájának. Küzdelmes, de szép és eredményekben bővelkedő pályafutás volt ez. Azok, akik fiatalon megkezdették, ma már szinte mindannyian felnőtt férfiak és akik meglelt korukban

állottak az ifju gárda élére, ma már öszülő fejjel tekinthetnek vissza öt esztendő szép zsidó munkásságára. Öt esztendő rövid idő az örökkévalóság végtelenjében, de nagy, nagy idő, a kicsiny emberi életben és egyetlen célra irányuló szívós munkában. Azok, akik ezt az öt esztendőt szerető áldozatkészséggel szentelték ennek az igaz zsidó ügynek, lelkük meglepedésével és vérük mosolyával álljanak meg a Haggibbor első jubiláris stációjánál és gyönyörködjenek munkájuk eredményében. Örüljenek az ifju zsidó tornázók kemény izmainak és örüljenek a „hedad“-kiáltásnak, amely ifju

zsidók torkából szakad az ég felé. Mi is ölelő szeretettel állunk az ünneplők sorába és úgy érezzük, hogy a Haggibbor ünnepén az újraéledt zsidó nép ünnepeit üljük meg. A Haggibbornak, a mi jó zsidó fiainknak, mi is büszkén kiáltjuk oda a mi hadadunkat az öt esztendő fordulásán és ez legyen a mi köszöntő szavunk hozzájuk, első ünnepükön: Fiúk! Legyetek jobbak apáitoknál, jobbak a zsidóságban, keményebbek az akaratban, tudatosabbak a célok látásában és zsidóságtok, erőtök és akarattok vezéreljen benneteket az újabb, dicsőséges öt év felé. g. j.

A főkörmányzó jelentése öt éves működéséről

Herbert Samuel igazolni akarja engedékeny politikáját

(London, junius 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A gyarmatügyi minisztérium a napokban egy hatvan oldal terjedelmű Fehér Könyvet adott ki, amely Sir Herbert Samuel, a távozó főkörmányzó jelentését tartalmazza 1920-tól 1925-ig. A jelentés, amely Amery gyarmatügyi miniszterhez van intézve, a következőképpen szól:

„A palesztinai helyzetet a Balfour lord által 1917. november 2-án kiadott deklaráció uralja, amelyet azóta nemzetközileg garantáltak. Mit jelent tulajdonképpen zsidó nemzeti életben kifejezés? A zsidók, akik kétezer év óta szétszórtásban élnek, a legnagyobb lelkesedéssel üdvözölték ezt a deklarációt és tömeges hazaköltözésre készültek fel. A pillanat izgalmában azonban megfélekedtek a nehézségekről. Elfelejtették, hogy az országban több mint egy félmillió arab él, akikhez a föld legnagyobb része tartozik. Az angol kormány jóindulatú támogatásának jelentőségét tulbecsülték. A lázas képzelődés már a közeljövőre kilátásba helyezte az országnak a zsidók által való elfoglalását. A cionista világszervezet természetesen azon igyekezett, hogy ezeket az amagy is tulhajtott illuziókat ne táplálja még tovább. A cionizmus célját úgy formulázta tehát, hogy a zsidó népek alkalom adódik arra, hogy majd bizonyos formák között és egy bizonyos időtartam alatt visszatérjen a Szentföldre.

Palesztina arab lakossága félt, hogy a zsidóknak legalább is egy része ki fogja őt használni. Ők sem voltak tisztában az otthon alapítási kísérletről. Nem tudták, hogy milyen hitelt tulajdonosainak a Balfour-deklarációnak, amely az arab lakosság jogait is biztosítani kívánta. Tartottak attól, hogy egy esetleges zsidó többség az ország egész kormányzását a kezébe ragadja. A palesztinai arab és keresztény politikuskok közül sokan így váltak az ellenállás vezéreivé. Ez az ellenpropaganda az ország nagy részét nyugtalanná tette. Világosan kitént ez az 1920. évi husvétit s az 1921. évi májusi zavargásoknál, ahol száznegy embert megöltek, négyszázhatet pedig súlyosan megsebesítettek.

Palesztinán kívül is bizonytalanság uralkodott zsidók és nemzsidók között egyaránt az angol politika igazi szándékairól. Sokan egyáltalában nem tudták, hogyan is értelmezzék a Balfour-deklarációnak ezt a kifejezését: „nemzeti” („zsidó nemzeti otthon”). Ennek a szóznak különböző országokban különböző jelentése van s annak ellenére, hogy a Balfour-deklaráció kategórikusan kimondja: „semmi olyan nem történhetik, ami a külföldi országokban élő zsidók jogait és politikai helyzetét befolyásolná és csorbítaná, mégis sokan attól tartottak, hogy ha a zsidóságot nemzetté nyilvánítják, úgy minden zsidónak Palesztina állampolgárává kell válnania. Sok esetben ez volt az oka annak, hogy az olyan zsidók, akik jelen-

legi hazájuknak hű polgárai, visszautasították a Palesztina érdekében való működést, sőt sok helyen egyenesen ellenséget láttak a cionista mozgalomban. Szükségessé vált tehát, hogy mindezeket a kételyeket eloszlassuk és tisztázzuk a helyzetet. Ez csak úgy történhetett meg, hogy az angol kormány egy teljesen világos közlést tett Palesztinában követett politikájáról.

Kétévi palesztinai működésem után 1922 májusában visszatértem Londonba, hogy a kormányt egy ilyen nyilatkozat megtételére bírom. Kezdeményezésemet elfogadták és egy részletes magyarázatot szerkesztettek, amelyet 1922 júniusában, mint a Coment Paper 1700. számú részét a parlament elé terjesztettek. Ez a magyarázat, mint az „1922. júniusi Fehér Könyv” vált ismeretessé és ez rajzolta meg az utat, amelyen a palesztinai kormányzásnak a jövőben haladnia kellett.

Mindenekelőtt, félreértések elkerülése végett, fixirozták azt, hogy a Balfour-deklarációt nem úgy kell értelmezni, hogy Palesztina most már zsidó Palesztinává válik, hanem úgy, hogy a zsidóságnak ott egy otthont létesítenek. Az arab lakosság elnyomását a deklaráció semmiképpen nem engedi meg. Ugyancsak leszögezték azt is, hogy a cionista világszervezet nem bír részesedéssel és nem kíván részesedést az általános kormányzásban. Végül tisztázták azt is, hogy a palesztinai nemzetiesség, úgy a zsidók, mint a nemzsidók részére, csak a palesztinai állampolgársági törvény útján szerezhető meg. Ez semmiképpen nem érinthesi más országok zsidó polgárainak jogait.

Ezt a magyarázókönyvet Churchill akkori gyarmatügyi miniszter kísérőlevelével megküldték annak idején a cionista világszervezetnek. A levélben a miniszter tudomására adta a szervezetnek, hogy kiválóképpen fontosnak tartja, hogy a cionista világszervezet az angol kormány politikájával egyetértően s hogy ezt az azonosságot nemcsak Palesztina és Nagybritannia, hanem az egész világ lakosságának tudomására hozza... „Örvendek — írta a miniszter — ha szervezettől egy erre vonatkozó elismerő nyilatkozatot kapnék”. Ezt a nyilatkozatot a cionista világszervezet kiadta és még hozzáfűzte, hogy neki is őszinte kívánsága a palesztinai lakossággal való teljes harmónia. A cionista világszervezet eme nyilatkozata az akkor Londonban időző palesztinai arab végrehajtó bizottságra, annak ellenére, hogy magatartásukban mélyreható változásokat nem tudtak elérni, nagy hatást tett.

Herbert Samuel jelentése a továbbiakban a zsidó bevándorlással, a mezőgazdasági és ipari kilátásokkal és a kulturális helyzettel foglalkozik, amelynek bővebb ismertetésére még visszatérünk.

ag
כשר
ert ez
ladós!
agyváradi
szigoruan
nt.
NZ Cluj
18.
miatt, bécsi
pok szalma
elfogad-
8. (Gólya-
ige
No 25.
pásabb
sörangu
lt árák.
sarnok.
Z
m.
m.
m.
m.
b.
38
a

Egy újságíró naplója az épülő országból

Szerelem, házasság, anya, gyermek

Ahol az apa mindig „biztos“ és ahol nincs család. A meg nem született chalucgyermek tragédiája. A gyermeknevelés új formája. Házasság, házasság nélkül

Az Emeken, május hava. Az Uj Kelet ki-küldött munkatársától. Már a hajón nagy vita folyt. Egy kövér lengyel asszony, akinek gyermekét még a hajón is nevelőnő gardirozta, felháborodva jelentette ki:

— Elveszik az anyától a gyermekét Palesztinában... Megsértik az anya legszentebb jogát... Felborítják a legősibb ösztönt: az anyait. És így akarnak egy új társadalmat berendezni. A „mi“ Palesztinánkat.

Egy másik asszonyság, aki már túl volt élete tavaszán, bár ez a tavasz nagyon hosszú ideig tartott, ugyancsak felháborodva mondja:

— Képzeld, a kvucában szabadszerelmeben élnek... Csak úgy együvé költöznek. Ha nem tudnak megférni egymással, akkor egyszerűen szétmennek... Minden bírói eljárás nélkül.

Igy háborogtak az asszonyok a hajón az első osztály kényelmes szalonjában. A fedélzeten néhány harmadosztályú utas, — fiúk, lányok — hallgatta a kihallatszó vitát. És amikor már az asszonyok felháborodása a legnagyobb lett, egy rövidhajú szőke chaluca dugta be a fejét a félig nyitott ajtón:

— Nálunk Erec Jisráélban minden gyermeknek „biztos“ az apja. Nálunk Erec Jisráélban a házastársak egymást meg nem csalják. Elmondhatják ezt a hölgyek magukról, a maguk társadalmáról is?...

A vita elhallgatott...

A chaluca választát megjegyeztem magamnak. És azután fenn voltam egy péntek este a gdudban. És itt láttam először, hogy mi is a nő a kvucában. Fáradt, agyongyötört teremtéseket láttam. Lányokat, akiknek arcát kiszívta a kemény napsugár, kezét kilugozta, s lábukat vastagga dagasztotta a hajnaltól estig tartó munka. Ezek a lányok nem szerelmi játékra valók. És láttam a férfiakat is: agyoncsigázva testben és lélekben. És nem volt nehéz megértenem: itt ezek az ifjak áldozatul dobták oda az országépítő munkájukat: a fiatalság örök szerelmi romantikáját. És én azt hiszem, hogy ez a legnagyobb áldozat, amit hoztak.

A tánc és az ének a narkotikuma ennek a fiatalságnak. De a tánc nem „páros“ tánc, hanem a hora. És nem hallottam egyetlen igazi szerelmes éneket sem. De nem hallottam arról sem, hogy a kvucában, ebben a szoros együttélésben valaha szerelmi harcok, drámák játszódtak volna le. Egy eset történt mindössze, de arról egész Palesztina tud. Egy orosz chaluc leszurta a feleségét féltékenységből. De ez is városban történt.

De meg kellett értenem mást is. A meg nem született gyermek tragédiáját.

Azokban a kvucákban, melyeket még nem sikerült földhöz kötni: nincs gyermek, vagy nagyon kevés van. A kvuca asszonyai nem engedhetik meg maguknak azt a luxust, hogy anyák lehessenek.

— Adjatok földet — mondotta a gdudban az egyik asszony — föld nélkül nem lehetünk anyák. Nem hiába neveztek el a népek „anya-földnek“. A mocsár kiáztatta belőlünk az anyaságot, a kőhordás, a nehéz munka, az örök bizonytalanság kikergette a szerelmet. Mi csak együttélünk egymással. Közös szobánk van. A föld, az majd talán visszaadja a szerelmet és visszaadja az anyaságot is.

És azután a kolóniákon voltam. És megláttam a gyermeket. Az új ország új sarját. Sehol annyi szép, egészséges gyermeket nem látni, mint a kolóniákban. És megismertem egy új anyaságot, amelynek nincs önzése, amely a megújulás, a gyermekben való újjászületés öröme. Ezt az új anyaságot nem elméleti elgondolás alakította ki, de maga az élet, melynek törvényét bátorsággal merték felismerni. Am egy ifju chaluc kissé dacosan igyekszik elméletté tenni, ami nem az:

— Azért, mert az anya világra hozta a gyermekét, még nem tanulta meg a gyermek felnevelését. És ez még korántsem jogosítja fel arra, hogy úgy formálja, amilyennek ő akarja. Nemcsak az anyának, de a gyermeknek is vannak jogai. És minden jogok között a legelső az, hogy azok ápolják és azok neveljék fel, akik értenek hozzá.

Még sokáig folytatta volna az ifju chaluc, — természetesen még nem apa, — ezt a magyarázatot, ha egy viruló ifju asszony, karján a gyermekével, kit most hozott ki egy félórára a csecsemők otthánából, — mosolyogva félbe nem szakítja.

— Ugyan hagyjuk ezeket a teórikát. Nem az elmélet, de a gyakorlat tette olyanná a gyermeknevelést, mint amilyen. Mi a legfontosabb problémává a gyermeket tettük. És mert ez a legfontosabb, mert ez a legigazibb, legértékesebb „allijah“, erre költünk a legtöbbet. Nálunk egy gyermek, még a legkisebb is, havi négy és fél fontba kerül, amikor egy felnőtt élelmezésére legfeljebb két fontot költünk el. Nahalában csak az iskoláztatási, kimondottan nevelési költségek családonként egy font hozzájárulást jelentenek havonta.

— Mondják, hogy itt a kvucában „elveszik az anyától a gyermeket“. Dehogy is veszik. Mi, anyák adjuk és milyen örömmel adjuk. Mert mi kora hajnaltól késő estig dolgozunk. S nincs gondunk arra, hogy vajjon a gyermek nem rántja-e magára a forró vízzel telt edényt, nem gyújt-e tüzet, nem esik-e bele a kutba és ezer más veszélyre, mivel a chuc laarecben tele vannak a lapok. A gyermekeket előbb napközti otthonokba adtuk. És lassanként rájöttünk arra, hogy a napközi otthonban minden tekintetben jobb dolga van a gyermeknek, mint ha a mi, ugynevezett „otthonunk“ba maradna. Elsőrendű, kiképzett ápolónők gondozzák a csecsemőinket. Be kell lássuk, hogy jobban értenek hozzá, mint mi. Állandó orvosi felügyelet alatt állanak. Valóságos kultuszt üznek a gyermek egészségéből. Eleinte éjszakára hazakaptuk a gyermekeket. Be kellett lássuk, hogy ez nem helyes. A gyermek éjszakája nagyon fontos, talán fontosabb, mint a nappala. Az anya, aki egész nap nehéz munkát végez, éjszaka nem tudja ellátni a gyermekét, annyira fáradt. Már pedig minél kisebb a gyermek, annál több gondot ad az éjszaka. S ismétlem, a gyermek érdeke fontosabb, mint az, hogy mi az „anyai önfeláldozás“ fogalmával játszunk. Így alakult ki azután, hogy a gyermekek nevelése és főképp felnevelése nem nálunk és nem a mi vezetésünk alatt folyik, hanem külön, a legjobb szakemberek, ápolónők, orvosok, tanítók felügyelete alatt. Természetesen mi minden szabad időnköt a gyermekekkel töltjük és bátran állithatom: sehol olyan tiszta, harmónikus viszony a gyermek és szülője között nincsen, mint itten. Ime ez a gyermeknevelés problémája. Am kérdezzék meg a chuc laarec valamennyi proletáraszonyát: nem lennének-e a legboldogabbak, ha gyermekeiket úgy látnák el, ahogy itt a kvucában el-látjuk őket.

Beszélgetés közben már a gyermekek országába jutottunk. Az egyik barakkban a csecsemő-otthon van. Epp fürösztötték a kis apróságokat. Hófehér ágycsák, ragyogó tisztaság mindenütt. Az ain charodi kórház orvosa, egy fiatal kö-nigsbergi ember is végig nézi a fürdetést.

— Statisztikánk szerint — mondja — a gyermekhalandóság a kolóniákban az egész világon a legkisebb, pedig még itt a meleg éghajlat alatt sok fenyegető betegséget kell leküzdenünk s mindenekelőtt a maláriát, melyre a gyermekek a legkönnyebben inklínálnak. De nálunk a gyermekekre való felügyelet már — a születése előtt kezdődik. Minden kolóniának, még a legkisebbnek is, betegháza van és hivatásos, nagy-

szertien kiképzett ápolónője, „haveset“-je. A körorvos naponként meglátogatja a maga kolóniáját. A lebetegedés előtt álló asszonyok az Emekből mind hozzánk jönnek az ain charodi kórházba, melynek külön szülőszobái vannak. Akarja látni? Ime a könyv. Szinte kilenc hónapra tudjuk előre, hogy ki mikor fog szülni. Junius hónapban például huszonkét lebetegedést várunk. A várható lebetegedések száma: 280. Az anya, graviditásának első időszakától kezdve szinte, állandóan orvosi felügyelet alatt áll. Ezért oly kevés nálunk az abortus, ezért nincs gyermekági láz, ezért oly kicsiny a gyermekhalandóság. Sajnos, ez csak a kolóniákra vonatkozik, azokra az asszonyokra, akik már kolónián élnek. Másutt az asszonyt a viszonyok arra kényszerítik, hogy elhárítsa magát az anyaságot. S ez az igazi tragédiája a zsidó munkásasszonyoknak.

A csecsemő-otthonnal szemben kis óvoda van. A gyermekek koruk szerint vannak a szobákban elhelyezve. Külön konyhájuk van, önálló háztartásuk. Egyik kis gyermekköz-társaság ez. A már tanulásra érett gyermekek is külön vannak. Az iskola itt azonban nem azt jelenti, mint nálunk. Itt nincsenek szűk padok, szigorú órarend s a tanítók, kik mumusai a gyermekeknek. A tanító itt együtt él a gyermekekkel és együtt tanulnak. Legszebb szobája a kvucának az, amit iskolának neveznek. A falakon szebbnél szebb képek, az asztalon virág, kis szekrénykében ásvány-, növény-, rovar- és állatgyűjtemények. Mind a gyermekek gyűjtése. Egy másik szobában kis műhelyek vannak. Mert ez itt a „munka“ iskolája. Mindenütt külön kertészetek vannak, hol a gyermekek teljesen önállóan gazdálkodnak s lassanként teljesen résztvesznek a közösség munkájában.

Ime így nevelik Palesztinában az új generációt. Még csak a házasságról kell valamit elmondanunk. Tény az, hogy nagy ceremóniát a házasságból nem csinálnak. Ha két ember egymáshoz valónak érzi magát, egyszerűen bejelenti a kvuca vezetőjének, hogy közös szobát kérnek. Az igaz, hogy ezt a bejelentést többnyire egy napi szabadság követi: a fiatalok bemennek a városba a papához és hivatalos formát is adnak egybekelésüknek. A gyermek nem gond, mert a felnevelése nem a szülőket terheli, hanem magát a közösséget. S így válás esetén nincs szükség bonyolultabb eljárásra.

A „gdud haavoda“ egyik kvucájában az egyik chaver: orvos. Ő magyarázta meg a legjobban a házasságról:

— Az itteni életből szinte kivessz az erotikum. Ez, nehéz munkát végző embereknél könnyen érthető. Amíg a chuc laarecben a házasságban többnyire anyagi érvényesülés, vagy más „koved“ szempontok szerepelnek, itt minden más gondolat kikapcsolásával azok kerülnek össze, akik egymáshoz tartoznak. Így már a házasság maga is sokkal egészségesebb alapokon nyugszik. A gyermek nem jelent gondot a kvucában. Hiányzik tehát ez az akadály is. S mivel szabadakaratból kerül össze férj és feleség: ebben a házasságban nincs szükség házasságokra. Ha nem tudnak egymással élni: nincs különösebb akadálya, hogy szétmenjenek. Tény azonban az, hogy válás csak a legritkább esetben fordul elő. Általában a házasság itt nagyon egyszerű, nagyon közvetlen, nagyon harmónikus. Két egymáshoz tartozó ember együttélése.

— Az sem történik meg, hogy valaki „elcsábitson“ valakit. Nincs szükség erre. Hisz semmiféle akadálya nincs, hogy egymásé legyenek. Itt tehát nincs házasság. Sem a szerelemben, sem a házasságban. Itt az együttélés és a szerelem egy. Talán nem viharos és romantikus ez a szerelem, viszont nem viharos a házasság sem.

Igy „erkölcstelen“ tehát a kvucák élete, ime így rabolják el az anyától a gyermeket.

Székelly Béla

* Tüdőcsucshurutban szenvedők olcsó szanatorium-remde ü kezelésben részesülhetnek a nyári hónapokban *Máriavölgy* klimatikus gyógy-tüdőn *כשר ארטד* konyha, Prospektus: Dr. Kohngyógyászati Cluj.

(Cluj-Kolozsvár, június 26.) Az Uj Kelet cikk jelent meg, amely a kolozsvári Magyar Színházról szól. A cikkre tegnap, késő este, a Magyar Színház vezető nyilatkozata szerkesztőjéhez:

Igen tisztelt Tisztelettel kérem, hogy a Magyar Színház közleményében két lelteli kötelességem: den nivósülyedés eredménnyel zárul millió szubvencióból egyeület részéről. Miután meg van a romániai zsidóság numa jól megfontoltanosság előtt visszaz Uj Kelet által a anyagi eredményét az összes szubvenció Egyeületől kaptak. Ha ezt a nagy nyilvánossággal, kor megkárosítják rapitása érdekében vagy beismerik, a céltartóssággal irtak Cluj-Kolozsvár, 1925. június 26.

Erre a nyilatkozat készítőjében érkezett és a következőkben:

Ahhoz, hogy az utolsó fillérig megáldott esetre szükséges volt a színház üzleti könyv. Minthogy a színház erre a bizonyításra nem terjedt ki, az a közö ajánlatát a címolyan.

Ami azonban a írója állítja és mind tudja ezt:

A Kolozsvári Színház legilletékesebb vezető a továbbiakig nem két kolozsvári publik Szinpartoló Egyeület házi ügyekben társ hogy a Szinpartoló meghaladó összegge szinigazgatót, megvegyenesen rendelkezés egész ruhatárát, disz új darabok kiállításá

Mindezek után séges. Vagy Janovits nyilatkozatában, a vezetőjének kijelentése. Minthogy pedig semmi jogunk nincs Egyeület egyik illi hihetőségében kétell.

A cikk írója ez a Jenő igazgató urat, lettől kapott és eddösszeget, a sajátkeztelmében adja át, a ő általa hivatkozott pedig azért nem, a zsidóktól fogadunk igenis adja át az ő legújabb elbocsátás szeknek, akiket az e támadott meg.

Végül a cikk jegyzői meg. Janovits közletében jobb ügy kizáróan az anyagi állítólagos vádja el Uj Kelet cikkének

TUNGSRAM A legjobb villanylámpa! Mindenütt kapható!

szobájában lejátszódott, lent a portásnak sikerült magát egy óvatlan pillanatban kiszabadítani és átsietett a szomszédházba, ahonnan telefonon rendőri segítséget kért. Amikor azonban a rendőrség megérkezett, a kommunisták már eltűntek az épületből. Egy-öt, akit ott felejtettek, letartóztattak és ugyancsak lefoglaltak néhány visszahagyott plakátot. A plakátokon a következő felírások voltak olvashatók: „Kína a kínaiaké... „Kína függetlenségéért“... „Le a nemzetközi imperializmussal“... „Le az európai elnyomókkal“.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, de

eddig csupán Jen-Tsung-Sient, a Párisban élő kínai kommunisták vezetőjét, aki a támadó csoportot vezette, sikerült letartóztatnia.

A francia sajtó természetesen kihasználja az esetet s erélyes eljárást követel a kommunisták ellen. Felmerült az a gyanu, hogy a párisi szovjetkövettség biztatta fel a kínaiakat a támadásra, ez a feltevés azonban bizonyítékok hiányában megdőlt.

London, június 25. A kínai helyzetet a Honkongból érkező jelentések még mindig rendkívül komolynak tüntetik fel. Kantonba angol csapatokat és több amerikai ágyunaszádót küldtek. Hatszáz külföldi állampolgárt, főleg asszonyokat és gyermekeket, a készülő zavargásokra való tekintettel, Kantonból Honkongba szállítottak. Pekingben holnap nagy tüntéseket várnak. Az ott élő angoloknak azt ajánlották, hogy mielőtt rendzavarást észlelnék, siessenek a követségi palotába. Chamberlain ma kijelentette az alsóházban, hogy a kínai rendzavarások mögött egy másik kormány izgatása lappang. Erről állítólag bizonyítékok vannak a kezében.

Kétszázézer dollárért levágta a lábát

Titokzatos biztosítási ügy Bécsben

(Bécs, június 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bécs egyik kedves külvárosában, Mödlingben olyan különös regény játszódott le a minap, amelyről nem lehet tudni, vajjon tragédia, komédia, avagy csalás-e az egész?

Ez év májusának elején Marek Emil mérnök megjelent az „Anglo-Danubius Lloyd“ biztosító intézet irodájában, hogy balesetbiztosítást kössön. A biztosítás összege 400.000 dollárt, halálozás esetén pedig 100.000 dollárt tett ki.

Június 13-án Marek átvette a biztosítási kötvényt és lefizetett 10 millió koronát. Június 14-én Marek Emil ballabát egy éles baltával közvetlenül a boka fölött, teljesen levágta.

A „baleset“ a Brühlerstrasse egyik házában nyílt teraszán történt. Az első segélyben felesége részesítette Mareket, akit a mérnök ezzel a kiáltással hívott oda: „Kösd le a sebet!“ Marekné akkor férjének vérző lábát egy erős zsinaggal kötözte le.

Külön bizottság utazott Mödlingbe, hogy az esetet abban az irányban is megvizsgálja, vajjon nem forog-e fenn a kötelese elölvizsgálat elmulasztása, avagy gondatlanság, — két olyan eset, amely a biztosítóintézet felelősségét kizárja. Abban az esetben, ha a fizetési kötelezettségek érvényben vannak, Marek mérnöknek 200.000 dollár kártérítésre lenne igénye.

Illetékes helyen azonban erősen kételkednek abban, hogy Marek Emil balesete valóban baleset-e? Marek nem is egy, hanem több csapást mért baltával lábára. Marek azt állítja, hogy éppen egy automatán való munkaközben érte a baleset. Az utóbbi hónapokban ugyanis egy „élő baba“ szerkesztésével foglalkozott, amely egy fiatal leányt ábrázolt. A nyomozás megállapította, hogy a modell eldőlése, vagy egyéb körülmények a súlyos sérülést nem okozhatták.

Tekintettel az eset zavaros voltára, a mödlingi törvényszék kötelességének tekinti, hogy a különös balesetre világszerte derítsen. A levágott lábát a törvényszéki orvostani intézet igazgatója, Hoberda tanár vizsgálja meg.

Benes lemondását várják

Prága, június 25. Beavatott politikai körökben számolnak Benes külügyminiszter lemondásával. Benes a képviselőház és a szenátus külügyi bizottságában legutóbb erősen támadták. A külügyminiszter ezenkívül már több ízben kijelentette, hogy fáradt és vissza akar vonulni a politikától.

Eckhardt az „Az Ujság“ végleges betiltását és az ujságíró szindikátus feloszlását követeli

A magyar nemzetgyűlés viharos ülése

(Budapest, június 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlés mai ülésén az interpellációk egész sorát terjesztették elő. Az első interpellációt Eckhardt Tibor nyújtotta be, amely szövegében így hangzik: „Hajlandó-e az „Az Ujság“ végleges betiltása tekintetében a kormány megnyugtató kijelentéseket tenni? Hajlandó-e a kormány az ujságírók egyesületét, alapszabályellenes működése miatt, feloszlítani? Hajlandó-e a kormány a destruktív sajtóval való összeköttetést megszüntetni?”

Az interpelláció felolvasása a baloldali képviselők között óriási vihart váltott ki, az egységes párt pedig viharosan helyeselte Eckhardt kívánságait.

A volt sajtófőnök ezután részletesen megindokolta kívánságait. Kijelentette, hogy az „Az Ujság“ a Beniczky-ügy kapcsán nemcsak, hogy durva sértést követett el a kormányzó ellen, de bizonyos forradalmi akciók sorozatát készítette elő. Szenvédélyes hangon követeli a lap végleges betiltását, mert forradalmi törekvésekkel a legitimizmus ügyét szolgálja nem lehet s minden becsületes embernek érdeke, hogy az ilyen törek-

véseket csirájában elfojtsa. Andrásy és társait pince legitimistáknak nevezi Eckhardt, mire újból nagy zaj tört ki. Viharos közbeszólások közepette Eckhardt interpellációjának második pontját indokolja meg. Felolvassa a napilapok szindikátusának egy ötévvel ezelőtt kelt levelét, amelyet az első ellenforradalmi kormány miniszterelnökéhez terjesztettek s amelyben bejelentették, hogy amennyiben a kormány nem vet véget a vasuti lapelszlyesztések üzemének, akkor az ilyen eseteket a román parancsnokság tudomására hozzák.

A levél felolvasására óriási zajt támadt, a demokráta és szocialista képviselők a levéltek megértésével vádolják Eckhardtot és közbekiáltásokkal azt erősítik, hogy ennek a levélnek aláírásához a keresztény lapok kiadói is hozzájárultak.

Ruppert Rezső közbekiált:

— A Peidl-kormányt is a románok segítségével buktatták meg.

A zaj elülte után Eckhardt új interpellációt terjeszt be, amelyben a fővárosi közgyűlés feloszlását követeli.

Az új érettségi törvény első alkalmazása

Kolozsváron holnap kezdődik a kisebbségi tanulók érettségije. A két bizottsági elnök nyilatkozata szerint a bizottságok méltányosak lesznek

(Cluj-Kolozsvár, június 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári kerületben a gimnáziumi érettségi vizsgálatok holnap kezdődnek meg. Az írásbeli vizsgálatok holnap és holnapután folynak délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig. Ezután kétnapos szünet lesz, amely idő alatt a bizottságok megbirálják az írásbeli dolgozatokat. Ezután kerül sor a szóbeli vizsgálatokra, melyek időpontja a vizsgázó diákok számától függ.

Kolozsvárt két bizottság vizsgáztat, az egyik a Liceul George Baritiuban, a másik pedig a román állami gimnáziumban. Előzőnek elnöke Spacu kolozsvári egyetemi tanár, akit az eredetileg kinevezett Mihailescu helyébe nevezett ki a közoktatásiügyi miniszter. A másik bizottság Bogdan Duica vezetése alatt áll.

Hol érettségiznek a kolozsvári kisebbségi diákok

A vidéki iskolák tanulói, akik a kolozsvári vizsgáztató bizottságokhoz lettek beosztva, megérkeztek Kolozsvárra. Elszállásolásukról a bizottságok gondoskodtak a helyi iskolák internátusai útján. A bizottság szemelött tartva a vidéki tanulók érdekeit, elsőnek az ő vizsgájukat bonyolítják le.

A kolozsvári kisebbségi iskolák, a román, kath. gimnázium, a református leány- és fiugimnázium, az unitárius, a Marianum, a Tarbut fiú és leány zsidó gimnázium, valamint a George Baritiu növendékei a Spacu elnöksége alatt álló bizottság előtt vizsgáznak.

Az érettségire jelentkezőt növendékeket ma délelőtt összehívták, hogy ismertessék előttük a vizsgarendet. A bizottság tudomására adta a növendékeknek, hogy szabad szótárt használniok az írásbeli vizsgálatokon. Az írásbeli vizsgálatokat úgy osztották be, hogy minden iskola külön teremben nyer elhelyezést.

Minthogy az érettségi törvény végrehajtási utasítását csak a bizottság tagjai ismerik, felkerestük a két bizottsági elnököt, akiknek nyilatkozatait itt adjuk.

A bizottság az általános ismeretekre lesz tekintettel

Spacu professzor ezeket mondotta:

— Pontosan a törvény értelmében fogunk eljárni. Tulnaggy igényeket nem támasztunk a növendékekkel szemben, inkább az általános ismeretekre leszünk tekintettel. Ami a kisebbségi tanulók román nyelvi és irodalmi ismereteit illeti, azt fogjuk elsősorban figyelembe venni, mennyire fordítottak gondot az államnyelv eltanulására. A román irodalomból — természetesen — nem várhatunk annyit tőlük, mivel ők inkább a saját irodalmukat olvassák. Nincs ok félelemre, mert a vizsgáknak ugyanaz a jellegük lesz, mint más eddigi vizsgáknak.

Mit kívánnak a kisebbségi tanulóktól

Bogdan Duica egyetemi tanár a következő nyilatkozatot tette:

— Álláspontom az, hogy a jelölteknek értelmiségüket és általános ismeretköruket kell megállapítani elsősorban. Epen ezért mindegyik tanulónál egyéni próbát igényel a vizsga. Egyébként, mivel ez az érettségi törvény életbeléptetése óta az első érettségi eljárás, igyekezni fogunk arra, hogy tanbizonyosságot tegyünk arról, hogy ezek a vizsgálatok hasznosak és nem szolgálják azt, amit egyesek hisznek, a tanulók zaklatását.

Egyébként a végrehajtási utasítás is erről tesz tanúságot, amikor azt mondja, hogy „felhívom a bizottságok figyelmét arra, hogy a kisebbségi tanulóktól ne kívánják a román nyelv és irodalom ismeretét olyan mértékben, mint a román anyanyelvűektől. Ebben az értelemben járunk el.“

Az a felháborodás, ami az egyházak részéről meggyilvánult a javaslattal szemben, ami viszont a kedélyek felizgulását eredményezte, véleményem szerint csak amiat történt, mert az egyházak azt látják főleg benne, hogy autonóm vizsgáztatási jogukat sérti. A tanulóknak és a szüleiknek emiatt azonban nem szabad nyugtalanokdniok.

Pasics állapota válságosra fordult

Belgrád, június 25. A hivatalos kormányjelentések ellenére, amellyel a lakosságot megnyugtanni igyekeznek, ma kiszivárgott a hír, hogy Pasics miniszterelnök állapota válságosra fordult. Politikai körökben Pasics állapota beható tárgyalásokra adott alkalmat és ugylátszik, hogy az egyes pártok komolyan számolnak a miniszterelnök halálával.

Blockád alá helyezik a rifkabil partokat

Páris, június 25. A „Temps“ nek jelentik Malagából, hogy ott harminc spanyol hadihajót összpontosítottak, amelyek Pruno de Rivera miniszterelnök parancsára, holnap az afrikai vidékre indulnak abból a célból, hogy a rifkabil partokat blokád alá helyezik. A marokkói lakosság körében a blokád híre nagy izgalmat váltott ki.

Anglia meghívja Oroszországot a Népszövetségbe

London, június 25. Baldwin ma fogadta a szakszervezetek küldöttségét, amelyeknek kijelentette, hogy Oroszországot az összes államoknak el kell ismerni, mert a mai felemás helyzet megnehezíti az országgal való kereskedelmi érintkezést. Az angol kormány azt is szívesen látná, ha Oroszország belépne a népszövetségbe.

* Sztambul titokzatos sikátoraiba vezet el bennünket Ben Ami „Európától—Ázsiáig“ című új könyve. Amatőrpéldányok, a szerző és Henry Barbusse, az előszóíró aláírásával 125 lejért már kaphatók az Uj Kelet könyvosztályánál.

Az Uj Kelet az egész napilap Szerkesztők: Gisz Felolós szerkesztő Előfizetési árak: 240 lei, félár Az Uj Kelet cikke megjelölésével

— A kémiai rálynál. Bukarest előtt kihallgatáson résztvevő idegen tában elbeszélgetett a következők: Kriegmark, Sapatia (Csehszlovákia), Naffini (Olaszország), Hollandia, Setov (Csehszlovákia), Koti Fermanzi (Spanyolország), Kili és Fengelez (Kili) jai tegnap délután délelőtt a diákság vendégek tiszteletére kapcsolatosan megjelölt diákság nem vendé engedélyezték és lezajlani.

— Felhívás Bukarestben tanogatók körének titkár akik 1925/1926-ban egyetemi tanulmányi, menza, vagy hozzá felvilágosítására Cime: Dr. Grünhufels 7.

— Péntekest Király-uti zsinagóga órákor kezdődik, a főbbi németnyelvű

— Talmud Tóra ról jelentik: Június 1-én pélyel avatták fel a mud-Tórát. A felavatás volt jelenléte szükséges összegét áldozatkészéssel a tendő Kepes Mór építéshez szükséges költség rendelkezés megörökítve. Felavakövetkezett, amelye

— A Tarbut tanfolyam a Tarbut Iskolagyűléslet Elhőfentartani óhajtatámat, hogy a szülők a tradíciók szellem Talmud-Tóra vezet fiuliceum rendezésében 1925. jul. 1-én tanfolyamra jelentkező 6-án nyitjuk meg óráért a két hónapban résztvevők sz jelentkező után 5-ig fel. A tandíjmentes címezve a jelentkező vári Izraelita Jótévdija. A Kolozsvár négyévvél ezelőtt nagynevű főtítkáráur tiszteletre. Ennek minden évben a szorgalmu és előmen folyó tanévben a tan az ösztöndíjjal Wen és Salamon Ernő V Erzáró ünnepély

HIRÉK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó napilapja
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lel, negyedévre 240 lel, félévre 460 lel, egész évre 850 lel.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Péntek
5685. Thamuz 4.
1925. június 26.

— A kémiai kongresszus tagjai a királynál. Bukarestből jelentik: A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta a kémiai kongresszuson résztvevő idegen tanárokat. Az uralkodó hosszasan elbeszélgetett a kémikusokkal. A kihallgatáson a következők voltak jelen: Fir Popei (Anglia), Kriegmark, Sapatier, Behan, Moureau, Santa (Franciaország), Narris, Packersohn (Egyesült-Államok), Naffini (Olaszország), Capaiana (Japán), Kriend (Hollandia), Setovszky (Lengyelország), Wotocsek (Csehország), Koti (Argentína), Schwarz (Belgium), Fermanzi (Spanyolország), Toinics (Jugoszlávia), Kili és Fengelez (Görögország). A kongresszus tagjai tegnap délután folytatták a munkálatokat. Ma délelőtt a diákság szimpátiatüntetést rendez a vendégek tiszteletére, mintegy cáfolatul Guernout-tal kapcsolatosan megjelent azon hírekre, hogy a román diákság nem vendégszerető. A tüntetést a hatóságok engedélyezték és az ma délelőtt fél tíz órakor fog lezajlani.

— Felhívás az erdélyi zsidó diákokhoz. A Bukarestben tanuló erdélyi zsidó egyetemi hallgatók körének titkárja felbírja azokat a diákokat, akik 1925/1926-ban Bukarestben akarják végezni egyetemi tanulmányaikat, hogy bármilyen tanulmányi, menza, vagy más ügyben forduljanak hozzá felvilágosításért, melyre készséggel ad választ. (Címe: Dr. Grünhut Eugen Sibiu, Strada Reisenfels 7.)

— Péntekesti istentisztelet. A Ferdinand Király-uti zsinagógában a péntekesti istentisztelet 8 órakor kezdődik, melynek végén dr. Eisler Mátyás főrabbi németnyelvű beszédet fog mondani.

— Talmud Tóra avatás Rettegen. Rettegről jelentik: Június 16-án, Sziván 24. nagy ünnepi avatták fel Rettegen az újonnan épült Talmud-Tórát. A felavatásnál igen nagyszámú közönség volt jelen. A Talmud Tóra építéséhez szükséges összeget a rettegi hitközségi tagok nagy áldozatkészséggel adták össze. Különbösen felemlítendő Kepes Mór és neje áldozatkészsége, akik az építéshez szükséges felteket ingyen bocsájtották a hitközség rendelkezésére, ami márványtáblával lett megörökítve. Felavatás után 200 terítékes bankett következett, amelyen sok „divre tóra“ hangzott el.

— A Tarbut hírei. Szünidei Talmud Tóra tanfolyam a Tarbut iskolában. A Tarbut Zsidó Iskolaegyesület Elnöksége a nyári szünidő alatt is fentartani óhajtja jól bevált Talmud-Tóra tanfolyamát, hogy a szülőknek módot adjon gyermekeiknek a tradíciók szellemében való továbbképzésére. A Talmud-Tóra vezetője Klein Eliáhu ort. rabbi, a fiuliceum rendes tanára, akinél az iskola helyiségében 1925. júl. 1-étől 3-ig d. e. 9—12 ig lehet a tanfolyamra jelentkezni. A tanfolyamot 1925. júl. 6-án nyitjuk meg és a tanfolyam díja napi két óráért a két hónapi időre 500 lel. Egy-egy csoportban résztvevők száma legfeljebb 20. Minden 15 jelentkező után 5 tanuló tandíjmentesen veszünk fel. A tandíjmentességi kérvényt a Kuratóriumhoz címezve a jelentkezéskor kell beadni. — A Kolozsvári Izraelita Jótékony Nőegylet Eisler ösztöndíja. A Kolozsvári Izraelita Jótékony Nőegylet negyével ezelőtt 10.000 lejes alapítványt tett nagynevelő főtájkának dr. Eisler Mátyás főrabbi ur tiszteletére. Ennek az alapítványnak évi kamatait minden évben a Tarbut-iskolák egy-egy kiváló szorgalmu és előmeneteli tanítványa kapja meg. A folyó tanévben a tanári testületnek javaslatára ezzel az ösztöndíjjal Werzberger Bella III. oszt. tanuló és Salamon Ernő V. oszt. tanuló tüntették ki. — Évzáró ünnepély a Tarbut iskolákban. A Zsidó

Tengeri hajók a Dunán A Dunabizottság nagyszabású terve. Népszövetségi kölcsön, vagy magánvállalkozás

(Budapest, június 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Dunabizottság mindazokhoz az országokhoz, amelyek a dunai forgalomban érdekelve vannak, azt a kérdést intézte, vajjon hajlandók e lehetővé tenni a Dunának tengeri hajók számára való hajózhatóvá tételét.

A bizottság magyar tagjainak elgondolása szerint a fiumei meder kimélyítésére szánt munkálatok finanszírozását egy olyan közös alaptól eszközölnék, amelyhez a dunai államok megfelelő arányban járulnának hozzá.

Magyarország a maga részéről rendelkezésre bocsátaná azokat a Duna-szabályozási terveket, amelyeknek legfontosabb része a Vaskapu körül

társadalom és a zsidó iskolák barátai minden évben a legnagyobb szeretettel vesznek részt a Tarbut-iskolák évzáró ünnepélyén. A nagyközönség részére az évzáró ünnepélyt a f. tanévben 1925. július 5-én, vasárnap d. u. tartják az építendő iskola részére vásárolt Fürdő-u. 23 sz. a gyönyörű fás kertben a somércsapatokkal együtt. Az új iskola építkezését ezen a költőiesen szép telken a következő napon, július 6-án kezdik meg. Az ünnepélyen módot adunk arra, hogy az építési tervekbe minden érdeklődő betekintést nyerhessen.

— A nagyváradi Barisszia A. C. műsoros estélye. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi Hitachdut Barisszia, Jabotinski vasárnap délután A. C.-et rendezett a kereskedelmi csarnokban nagyszámú közönség előtt. Az A. C.-vel kapcsolatosan beszámoltak a barissziánusok az elmúlt év folyamán kifejtett kulturális munkájukról. Ezután nívós műsor következett. Dr. Markovits Ignác megnyitóját után elénekelték a Barisszia-indulót. Landau Adolf az ifjúság nevelésének problémájáról tartott értékes előadást. Grosz Péter héberül és Weinberger Zoltán magyarul szavaltak Giszkalay-verset. Ardos Frigyes a héber nyelv fejlődéséről tartott előadást. Farkas Béla Herzl Tivadar életrajzát ismertette és elszavalta Ady Endre „Bélyeges sereg“ című versét. London Zoltán jiddis dalokat énekelt. Weinberger Zoltán pedig „Visszapillantás az erdélyi zsidóság eredetére“ című monográfiáját olvasta fel. Az új Ceirék felavatása után a Hatikva hangjai mellett fejeződött be a mindvégig határos és kitűnően összeválogatott műsor.

— A kormány tárgyal a fascistákkal? Bukarestből jelentik: A demokratikus lapok napok óta azzal gyanúsítják a kormányt, hogy titkos kompromisszumot akar kötni a fascistákkal. Az „Adeverul“ és „Dimineata“ mai számai nyíltan azzal vádolják a miniszterelnököt, hogy Tatarescu miniszternek megbízást adott a fascista vezérekkel való tárgyalásra. „Ezek a tárgyalások — írja az „Aurora“ — nem maradhattak titokban és amikor Tatarescut ez irányban meginterpellálták, a miniszter kijelentette, csak azért tárgyal, hogy a fascisták terveit kifirkéssze.“ Az „Adeverul“ szerint a kormánynak része volt a Guernut elleni tüntetés megrendezésében is, amit az is bizonyít, hogy a „Viitorul“, noha egyik szerkesztője szemtanúja volt a botránynak, egyetlen szóval sem emlékezett meg a tüntetésről.

— A szatmári választás epilógusa. Szatmárról jelenti tudósítónk: Az Uj Kelet annak idején megírta, hogy a szatmári ortodox hitközség április tizenkettedikén megejtett választását a beszercei központi irodához megpeticionálták. Az iroda mostanában küldte ki delegátusait Adler József segesvári főrabbi és Blau Akiba szilagykrasznai hitközségi elnök személyében. A delegátusok tegnap megérkeztek Szatmárra és megkezdtek a vizsgálatot. A tanú kihallgatás még nem fejeződött be. Az ellenzéki blokkot id. Freund Sámuel gyáros, Roth Simon borkereskedő és Roth Ignác képviselik. Az ellenzéki akció a hitközség által tervbevett iskolaépítő munkát megbénítja.

— Eljegyzés. Becski Iduska Nagybánya és Goldhammer Zoltán Cluj jégesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A resciai munkások a kollektív szerződés fentartását kérik. Bukarestből jelentik: A resciai munkások egy küldöttsége jelent meg tegnap a kereskedelemügyi minisztériumban és arra kérték a minisztert, hogy intervenáljon, hogy ők továbbra is részesüljenek természetbeni támogatásban. Egyben kérték, intervenáljon olyan irányban is, hogy a kollektív szerződés továbbra is fennmaradjon.

lévő dunai medernek kimélyítési munkálataira vonatkozik. A Dunabizottság hajlandóan nyilatkozott arra, hogy a vállalkozás pénzügyi részét lehetőleg a népszövetség útján és pedig kölcsön formájában fogja elintézni. A kölcsön törlesztésére az összes dunai államok vállalkoznának. Abban az esetben, ha a megoldásnak ez a módja nem sikerülne, akkor a Dunabizottság, természetesen az illetékes kormányok hozzájárulásával, valamelyik magánvállalkozásnak ötven évre szóló koncessziót adna.

A nagyszabású terv lehetővé tenné Kelet és Középeurópa igen jelentékeny része számára azt, hogy bekapcsolódjék közvetlenül is a világforgalomba.

— A magyar hadsereg történelmi múltját mutatták be a Ludovica sportünnepélyen. Budapestről jelentik: A Ludovica Akadémia sportünnepélyén, amelyről tegnap egy incidens kapcsán már beszámoltunk, több mint tízezer főnyi közönség vett részt. Jelen volt Horthy kormányzó és József főherceg is. Az Akadémia növendékei a magyar hadsereg történelmi múltjából mutatott be képeket így többek között Simonyi Óbaster mérész lovasattakját és Széchenyi István legendás bravurját a lipcsei csatából. Az ünnepélyen ötszáz akadémiai növendék vett részt.

— Egy „leépített“ igazgató, gyáros és kereskedő naplója. Ezen cím alatt van összefoglalva és állandó rovatként feldolgozva az egész erdélyi és bánági közgazdasági élet minden fázisa és riportszerű eseménye a „Pénzvilág“ közgazdasági folyóiratnak minden hó elsején megjelenő számában. Az érdekesítő és változatos tartalom, de mindig izléses stílusban megírt folytatásos cikksorozat, mint egy élő színjáték jelenik meg az olvasó előtt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: „Pénzvilág“ Oradea-Mare Strada Jókai 17. Telefon 9. Mutatványszám díjtalanul.

— Etnografiai muzeumot létesítenek Kolozsvárt. A városi tanács már régebben tervbe vette egy etnografiai muzeum létesítését. Ennek megvalósítása érdekében a tanács érintkezésbe lépett a bukaresti „Fundatia Carol“-al, melynek felajánlották a muzeum építésére a torna-vívóda telkét. Mint értesülünk, az erre vonatkozó tárgyalások eredménnyel kecsegtetnek és nincs kizárva, hogy már a közeljövőben hozzáfognak a muzeum felépítéséhez, mely esetben sor kerül a Széchenyi-téri piac áthelyezésére.

— Fizetésképtelen lett egy magyar szénbánya. Budapestről jelentik: A Sajókondói Köszénbánya Részvénytársaság ma kényszeregyezségi kérelemmel fordult a törvényszékhez. A részvénytársaság, melynek részvényei a budapesti tőzsdén magánforgalomban és exota piacon is be volt vezetve, negyvenszázalékos egyezségeit ajánl hitelezőinek. Bejelentett passzívja kétegy milliárd korona, mellyel szemben a bánya és felszerelése körülbelül egymilliárdot ér.

— Öngyilkos lett a budapesti Iparbank egyik igazgatója. Budapestről jelentik: Tibor Róbert, az Iparbank igazgatója, negyvenhárom éves korában veremálal megmérgezte magát és meghalt. Hozzáértő szerint gyógyíthatatlan álmatlanságban szenvedett és ezért vált meg az élettől.

— Moratóriumot kérnek a külföldi adósságokra. Bukarestből jelentik: A kisenevi kereskedők táviratilag kérték a pénzügyminisztert, hogy külföldi adósságaikra adjanak moratóriumot, mert nem képesek azt a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett megfizetni.

* Orvosi hír. Dr. Erdős Imre gyermekgyógyász, a bécsi „Karolina gyermekkórház“ v. orvosa rendeléseit lakásán: Calea Reg. Ferdinand (Wesselényi M. utc.) 2. sr. megkezdte.

* A Stinnes-koncern bukásának hatása. Berlin, június 25. A Stinnes-művek összeomlása megrendítette az egész világpiacot. Amerika élesen állást foglalt a Stinnes-művek állása ellen, míg Németország menteni igyekszik, ami menthető. A kormány egyelőre a külföldet akarja megnyerni a maga számára és elsősorban a kajajutott kisembereket, Hindenburg máris bírja a kolozsvári Lőrincz és Tóth rőfös és divatáru cég ígéretét arra nézve, hogy raktáron levő áruit jóval a gyári áron alul bocsátja a közönség rendelkezésére.

* Orvosok ajánlják — Purgót — eredeti dobozban. (5)

KÖZGAZDASÁG

Még nem jelent meg a munkaszünetről szóló törvény végrehajtási utasítása

A régi rendelkezések vannak még érvényben. Mozgalom indult a munkaszüneti törvény módosítására

(Cluj-Kolozsvár, június 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Monitorul Oficial” 131. száma június 18-án közölte a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény életbelépését. Ez a törvény, mint ismeretes, hatályon kívül helyezte a munkaszünetről szóló korábbi rendelkezéseket, ugyiszintén az idevágó és Erdélyben érvényben volt magyar törvényt is. A törvény szövegének kihirdetése következtében a kereskedők és iparosok között bizonytalanság keletkezett, mert azok nagyrésze nem tudta, hogy a törvényben foglalt rendelkezések már végrehajthatók-e, vagy sem. Miután a kérdésben többen fordultak szakszervezetünk felvilágosításért, az alábbiakat hoztuk az érdekeltek tudomására:

A vonatkozó törvény végrehajtási utasítása még nem jelent meg. A 30. szakasz értelmében egy végrehajtási szabályrendelet fogja meghatározni a törvény végrehajtásának idejét, valamint az ezzel kapcsolatos további intézkedéseket. Azokra a gyárakra vonatkozólag, amelyek a munkaszünetre vonatkozó rendelkezések alól kivételt képeznek, a munkaügyi miniszter a „Monitorul Oficial” és más hivatalos lapok útján fogja rendelkezéseit közzétenni. Tekintettel arra, hogy a munkakamarák lé-

tesítéséig a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény végrehajtásával a munkafelügyelőségek vannak megbízva, kérdést intéztünk az itteni felügyelőséghez, ahol kijelentették, hogy a munkaszünetre további rendelkezésig a régi, illetőleg a magyar intézkedések vannak érvényben.

Itt említjük meg, hogy a bukaresti kereskedők egy küldöttsége megjelent tegnap a munkaügyi miniszternél, hogy intervencióját kérje arra, hogy a vasárnapi kötelező zárásra vonatkozó rendelkezést helyezze hatályon kívül. Chirculescu miniszter nem volt hivatalában és így az államtitkár fogadta őket, akinek előadták, hogy a vasárnapi zárvatartással csak a zugkereskedelem fogja felütni a fejét. Az államtitkár kijelentette, hogy a törvényen nem lehet változásokat eszközölni. A törvény szigorú szankciói a visszaélék ellen elegendő garancia arra, hogy nem kell tartani a zugkereskedelemtől.

Ugyancsak a bukaresti fűszerkereskedők mozgalmat indítottak abban az irányban, hogy a déli zárást változtassák meg. A rendelkezés ugyanis előírja, hogy a kereskedők kötelesek 12-től kettőig zárva tartani. Olyan módosítást kérnek, hogy a záróra 2-től négy óráig tartson.

Utalea polgármester kijelentette a küldöttségnek, hogy a piac áthelyezése még nem befejezett tény, de nincs kizárva, hogy erre sor kerüljön. Ebben az esetben az érdekeltek bevonásával értekezletet fognak tartani, amelyen megbeszélnek azokat az intézkedéseket, amelyeket a piac áthelyezésével kapcsolatosan meg kell tenni.

Megkezdődött a varsói nemzetközi mezőgazdasági kongresszus. Varsóból jelentik: Tegnap nyílt meg ünnepélyes keretek között a varsói nemzetközi mezőgazdasági kongresszus. A külföldről érkezett nagyszámú delegátusok között Románia kiküldöttsége is helyet foglalnak. A kongresszus különböző mezőgazdasági problémákkal foglalkozik, melyeknek tárgyalása előreláthatólag néhány napig fog tartani.

Csehszlovákia újabb terhet rótt az importált mezőgazdasági cikkekre. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány a napokban életbeléptetett rendeletével a mezőgazdasági termékek forgalmiadómentességét megszüntette és az alábbi forgalmiadót léptette életbe, amelyet a mezőgazdasági termékek behozatalánál kell bevezetni: a buza, árpa és rozs után 2:50, zabnál 1:80, tengerinél 1:50, zöldborsónál 3, sárgaborsónál 2, lencsénél 5 és mindennemű örleménynél 11 cseh korona 100 kilogrammonként. **Előállatok után, darabonként az alábbi forgalmiadó szedendő be a behozatalnál: bika 32, tehén 28, ökör 45, borjú**

Háziasszonyok figyelmébe!



Minden háziasszonynak elsőrendű érdeke, hogy kölniszükségletét a ma már elismert

Bijou

kölnikivonatból készitse, melynek üvege 55 lejért kizárólag a Rózsa Royal-drogeriában (Főtér 26) kapható. Egy üveg

Bijou

kölnikivonatból több mint egy liter legjobb minőségű és tetszés szerinti illatu kölni állítható elő és literje még 100 lejbe sem kerül.



Háziasszonyok figyelmébe!

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás!

Hatóságilag engedélyezett

Más vállalat miatt rőfös és női divatáru üzletünket **teljesen felosztadjuk** és a nagymennyiségű elsőrangú áruraktárunkat készpénzfizetés mellett **gyári áron alul kiárusítjuk.**

Lőrincz és Tóth

Cluj, Piața Unirii (Főtér) 8. szám.

Berendezés eladó

Berendezés eladó

3, növendékmarha 25, sulyig 1, 10—120 kg. cseh korona. Ezenfelül a forgalomra megállapított Ez az intézkedés súlyos export azon részét, m Csehszlovákia.

Hiteltudósító pénzügyi, kereskedelmi és társaságokról, azok bizthatóságáról, fizetősségéről, precíz, gyors és adunk. Kérjen próba, „Pénzvilág” országos únkasszó iroda, Oradea-Ma

TÖ

Junius

A lej: Zürichben 24 pesten 328.

Kolozsvár. A ma lékött ki a devizapiac vetkezők:

Bécs 30:60—30:80, 322—325, Páris 10:24 42:60, Newyork 216:00 1065, Milánó 8:15—8

Zürich. Nyitás— 122:50, Amszterdam 515:00—515:00, Londó 2375:00—2375:00, Prága 1525:00—1525:00, Bélgád 890:00—890:00, Varsó 99:50—99:50,

Bukarest. Deviza —, London 10:63 8:15, Zürich 42:35, Budapest 30:25.

Bukarest. Valuta márká 52:00, leva sterling 1055, franc 42:50, olasz lira 8 3:60, dollár 217:00, shilling 31:00, magyar 3:45, belga frank 10:

SP

A Haggibb jubilaris

(Cluj-Kolozsvár, dósítójától.) A Hagg fennállásának öt éves gramot állított össze készületek hónapokból itelve, az ünnepé igérkezik.

Mindenekelőtt a a tornaszakosztályt le ünnepély keretében a nyilvánosság eddig annyit, hogy néhány látogatja a Haggibb bemutatkozzanak a n téve arról, hogy any kielégítő tudnak pro osztály tornaünnepély vannak ragadtatva a Az ünnepély 28 kezdődik a reformátu udvarán.

A program másik amikor a kolozsvári előadásokat fognak Rózsa Anna, a román Margit, Neményi I. Virág Lajos és Bá Reggelig tartó tán emlékeztetéssé tenni.

A budapesti vendégszerepel.

Uruguay mé Bécsben. A bécsiek uruguayak futballját tatanak olyan irányt játszon Bécsben. Eg sikon pedig Bécs összemérni erejét.

3, növendékmarcha 25, juh 250, sertés 10 kg. súlyig 1, 10—120 kg.-ig 7, 120 kg.-on felül 12 cseh korona. Ezenfelül e cikkek a rendes belföldi forgalomra megállapított forgalmiadó alá esnek. Ez az intézkedés súlyosan érinti a romániai állat-export azon részét, melynek egyik főpiaca volt Csehszlovákia.

Hittudósító iroda. Belföldi és külföldi pénzügyi, kereskedelmi és ipari vállalatokról, egyéni és társaségekről, azok személyi és vagyoni megbízhatóságáról, fizető és hitelképességéről pontos, precíz, gyors és diszkrét **hittudósításokat** adunk. Kérjen próba, kontroll és öninformációt. „Pénzvilág” országos **hittudósító**, egyeztető és inkasszó iroda, Oradea-Mare Str. Jókai 17. Telefon 9.

TÓZSDE

Junius 25-én

A lej: Zürichben 240 00, Párisban 9 85, Budapestben 328.

Kolozsvár. A mai napon élénk forgalom fejtődött ki a devizapiacra. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30.60—30.80, Prága 6.45—6.55, Budapest 322—325, Páris 10.25—10.30, Zürich 42.50—42.60, Newyork 216.00—217.00, London 1060—1065, Milánó 8.15—8.18.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 122.50—122.50, Amsterdam 206.55—206.55, Newyork 515.00—515.00, London 2500.50—2500.50, Páris 2375.00—2375.00, Milánó 1907.50—1907.50, Prága 1525.00—1525.00, Budapest 72.55—72.55, Brókrád 890.00—890.00, Bukarest 240.00—240.00, Varsó 99.50—99.50, Bécs 72.55—72.55.

Bukarest. Devizák: Páris 10.32, Berlin —, London 10.62, Newyork 217.25, Milánó 8.15, Zürich 42.35, Bécs 30.50, Prága 6.47, Budapest 30.25.

Bukarest. Valuták: Napoleon 810, német márká 52.00, leva 1.48, török lira 113, font sterling 1055, francia frank 10.90, svájci frank 42.50, olasz lira 8.40, drachma 3.60, dinár 3.00, dollár 217.00, lengyel forint 41.00, osztrák schilling 31.00, magyar korona 30.75, cseh korona 3.45, belga frank 10.50, holland forint 87.00

SPORT

A Haggibbor nagyszabású jubilaris sportünnepélye

(Cluj-Kolozsvár, június 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Haggibbor, amely most ünnepli fennállásának öt éves évfordulóját, nagyszabású programot állított össze jubilaris ünnepeire. Az előkészületek hónapok óta folynak s a programból ítélve, az ünnepély rendkívül nagy sikerűnek ígérkezik.

Mindenekelőtt a Haggibbor egy új szakosztályát, a tornaszakosztályt lesz alkalma a közönségnek az ünnepély keretében megismerni. A szakosztályról a nyilvánosság eddig nem sokat hallott, csupán annyit, hogy néhány lelkes zsidó ifju szorgalmasan látogatja a Haggibbor tornatermét, hogy mielőbb bemutatkozzanak a nyilvánosság előtt, bizonyosságot téve arról, hogy anyagi és tornaeszközök híján is kielégítő tudnak produkálni. Tegnap volt a szakosztály tornaünnepélye és azok ott voltak, elvannak ragadtatva az eredménytől.

Az ünnepély 28-án vasárnap délután félőtkor kezdődik a református kollégium tornatermében és udvarán.

A program másik része este 10 órakor kezdődik, amikor a kolozsvári színészek zsidótárgya kabaré-előadásokat fognak tartani. A kabaré keretében Rózsa Anna, a román opera művésznője, Miklóssy Margit, Neményi Lili, Erényi Böske művésznők, Virág Lajos és Bányász István fognak fellépni. Reggelig tartó táncmultság fogja az ünnepélyt emlékeztetéssé tenni.

A budapesti III. kerület vasárnap Kassán vendégszerepel.

Uruguay még két mérkőzést játszik Bécsben. A bécsieknek rendkívül megtetszett az uruguayak futballjátéka s ezért tárgyalásokat folytatnak olyan irányban, hogy még két mérkőzést játszon Bécsben. Egyiken ismét a Rapiddal, a másikon pedig Bécs válogatottjával fogja Uruguay összemérni erejét.

Wimbletoni teniszeredmények. Mérkőzések a világbajnokságerő. Cochet—Zerlendi 6:3, 6:1, 3:6, 6:0, Hanessey—Dicks 8:6, 6:3, 6:4, Borotra—Turnbull 10:8, 5:7, 7:5, 10:8, Mayes—Kehrling 7:5, 7:5, 6:4, Andersohn—Burr 6:0, 6:2, 6:1, Lacoste—Sumerson 6:4, 6:2, 7:5.

Az amerikai Holden megjavította a 800 m. világrekordját. Holden, a kiváló amerikai atléta, Newyorkban a svéd stafétákban a 800 m-en 1 p. 56.6 mp-es időt futott ki és ezzel 0.3 mp-cel megjavította a Meredith 1 p. 51.9 mp-es eddigi világrekordját. Egy Csikágóban rendezett atlétikai versenyen az amerikai Russel a 220 yardon 21.1 mp-es világrekordot futott, de hátszél miatt ezt nem hitelesítették.

Az Ipar és Kereskedelmi Bank Rt. Cluj

Str. Gen. Neculcea 2. (Benner palota)

Foglalkozik a bankszakmába vágó mindenféle üzletek lebonyolításával, váltók leszámításával, jelzálog- és kézzzálog kölcsönök adásával. Betéteket legmagasabban kamatoztat,

vesz és elad

külföldi (effektív) valutákat. Vállal átutalásokat és inkasszókat az ország minden részében.

Áruosztálya

vesz és elad mindenféle mezőgazdasági terményeket, faragott és tűzifát, faszeneit, gyárt sőpincészetű cikkeket, u. m. 4 és 6 csapos sörlefejtő-gépeket, parafa- és koronadugaszológépeket, szűrőcsapokat, légkázánokat stb. és azokat forgalomba hozza.

Telefon 10-55 szám.

tégla és cserép

Kardosi

minden mennyiségben kapható

Sebestyén David, Cluj

Piata Unirii 20.

Mégis csak legjobb a késnélküli

„RASOL IDEAL“



borotváló por

amely az ország legrégibb gyártmánya, mely most újonnan átpreparálva, az arcotnem marja és kellemes hatást hagy utána.

Övadjunk az ártalmas utáztatoktól. Csak az „IDEAL“ felirású valódi.

Reszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Moulin Rouge

Bukarest, Bul. Elisabeta No 25.

Megnyitotta legszebb

amerikai terraszát

az ötödik emeleten. Legpompásabb kilátás. Variete színház. Elsőrangú étkező, két zenekar, mérsékelt árak. A legkellemesebb mulatócsarnok. Nyitva reggelig.

Hirdessen az Uj Keletben

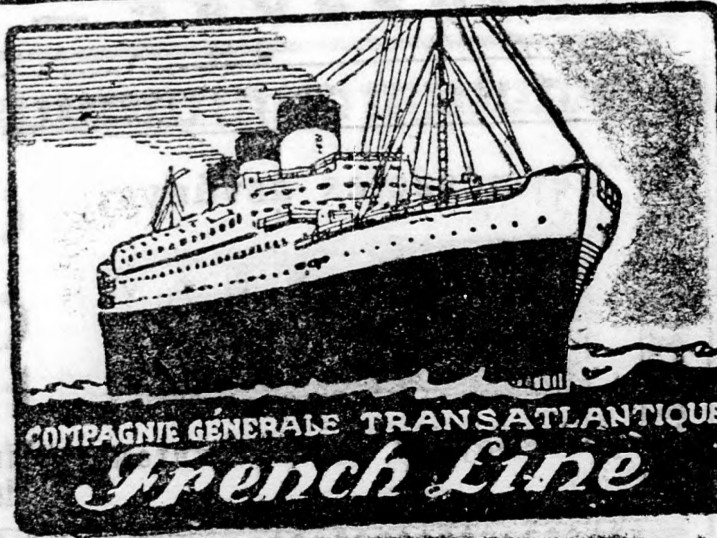


A nagy hőség, erős napsütés káros behatással vannak azok gyöngéd, hamvas arcbőrére.

Kaiser Borax-szal való gyakori lemosások megóvják a bőrt ezen behatásoktól.

Ezért vegyen ön is még ma eredeti

Kaiser Borax-ot a piros skatulyában.



COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
French Line

Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből:

New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőkbe.

Információkkal és jegyekkel szolgál:

„SARNIA“ S. A. Bucurest,
Pasagiul Comédia
Távíratcim: Transatbuc.
Rador 269



Manométereket

és mind-féle mérőműszereket készít, javításokat vállal

GÁSPÁR műszerész, Arad Str. Horia I. (v. Széchenyi-n.)

Javítás véget beküldött műszereket Al a hitelesítéssel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Magyar közlésnél egy szó 3—, vastagabb betűve 6 lej. Legnagyobb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Apróhirdetések díja előre fizetendő

Fűszer, csemege és kényes berendezés, majd nem új, olcsón eladó.

Hirsch Mór, Iara de Jrs

Egy masszív ebédlő és egy nagy tükör azonnal eladó. Regele Ferdinand No 52.

Rövidaruzakmában középiskolai érettségű fiatal tanulókat keresetek. — Ajánlatokat „Szombaton zárva” jelíre a kiadóban. 9301

Perfekt héber és német zsidó nevelőket keresek 2 havi szünetre, esetleg egész évre is. Ajánlatokat ígérnyelveléssel kérek Stern Vilmos címre, Fuvivá-árhely. 9302

Régóta érzett hiányt pótolva, Clujon, Str. Gh. Baritiu (v. Malom-u.) 14. sz. a saját házában egy a legkényesebb igényeknek megfelelő, teljesen modern

orth.kóser éttermet

rendeztem be, **Grün Zsigmondné**, Románszentgyörgy fürdőri előnyösen ismert vendéglős vezetése alatt. **Fedett, kellemes kerthelyiség. Tisztán kezelt italok.** Lakodalmak, bankettek és társas ebédek rendezését jutányosan vállalom. **Olcsó abonoma.** A nagydémű közönség pártfogását kéri

Léb Simon.

Teavaját, elsőrendűt, bármily mennyiségben állandóan fristet szállít

Gál Béla, Brascov. 9283

Gyapjút, legmagasabb napi áron vásárol. Jac. Lövy, Sibiu. 9254

Jó házból való izr. fiataloknak felvétetik, szombat és ünnepeken zárva. Bernát Holländer festőkereskedő. Sibiu. 9305-1

Férfiszabó keres 2 segédet és 2 jó házból való izr. vallásu tanuló. A tanulóknak költsége megértetik. Cím: Herskovits Lejos Sibiu Str. Gustaviti 30. 9307-1

Utazók, átutazók figyelmébe. Ne mulassza el felkiesni Aranyos, yéresen az ujjannan megnyitott borbély- és hölgyfürdőt, manieur szalon, hel a legényesebb igényeket is megelégteti. Olcsó és pontos kiszolgálás. Ugyanott az Uj Kelet mindennap kapható. Szohrer Mihály f. drasztester.

Kereskedők figyelmébe!

Tartós munkás- és gépész-ruhák, valamint női és férfi fehérneműket, saját gyártmányomat, jutányos áron ajánl

Hoffmann Ferencz

TOPLIȚA-ROMANA

Kisérlejen meg egy próba minta-csomagot!

Barzol

Fierarie Vasúziel

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Telefon 1049

Átutazók figyelmébe. Gyéresen új fodrász és manieur szalon nyitottam mely a legkényesebb igényeknek is megfelel. — Ugyanott mindennap fűs Uj Kelet kapható. Szohrer Mihály.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei

Halló Amerika. Itt vannak a váradiak. Megjötték a görök és ma este már bemutatják a nagy eadályi revüt a Halló Amerikát. A nagyváradi tiz zsefolt házat teljesen igazolta a mai előadás mely tényleg szemképrázatosn fényes, nagyvívű és rivis minden ízében. A minden pillanaton változó kép, a szemfényvezető ügyesség, smellyel az egyes kprk és tánc, meg zeneszámok be vannak állítva, díszere valósnak bármely elképzelt világváros szinpadának és a Halló Amerika ugyalszik a mi közönség izléséhez szól. Türelmetlenek vagyunk és siettetjük még a gyönyörűségeket. A revüt ezt a fantasztikus rohanást is tulszárnylja. Ni cs egy pillanat megállás és nincs egy pillanat pihenés. A gyors átlötözések minden képzelt felülmulnak és egyik talett meglepőbb a másiknál. Az előjelektől ez látszik, hogy a váradiak megnyerik maguknak a kolozsvári közönség szimpátiáját is és minden este szinültig megtelik a nézőtér a Halló Amerikára. Szombaton és vasárnap délután rendszer helyárrakkal tartják meg a Halló Amerika előadásait, a többi esték-n kedd estig bezárólag felemelt helyárrakkal árusítja a jegyeket, elővételi díj nélkül a pénztár.

Magyar Színház heti műsora

Péntek: Halló Amerika! [2-odszor, a nagyváradi szin-társulat operett-együttesének vendégjátéka. Felemelt helyárrakkal. Sorozat 264]

Szombat d. u. fél 4-kor: Halló Amerika! (Rendes helyárrakkal. A nagyváradi szin-társulat operett-együttesének vendégjátéka. Sorozat 265)

Szombat este fél 9-kor: Halló Amerika! (Felemelt helyárrakkal. A nagyváradi szin-társulat operett-együttesének vendégjátéka. Sorozat 266)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Halló Amerika! (Rendes helyárrakkal. sorozat 267)

Vasárnap este fél 9-kor: Halló Amerika! [6-odszor. Felemelt helyárrakkal, sorozat 268]

Hétfő: Halló Amerika (7-edszer. Felemelt helyárrakkal. Sorozat 269)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Péntek és szombat, június 26. és 27. **Megbélyegzett asszony.** Szenzációs szalon-dráma, 6 felvonásban, képratos rendezés. Főszerepben a világhírű művész: Pola Negri.

Urania-mozgó. Péntek és szombat, június 26. és 27. **Coco a peches.** Nagy amerikai exotikus vígjáték. Főszerepben a híres amerikai filmkomikus: Coco.

Gabella-jegyek teleresében, Révész Ernő nyomdájában Targu-Mures, megrendelhetők.

Kilakoltatásom miatt STERNBERG

összes perzsaszőnyegeimet, egész új zongoráimat um. Wirth, Hoffmann, Gebr. Stigl stb. Részletre is. teszállított árban árusítom. Részletre is. Oradea-Mare, Bul. R. Ferd. 14.

A kolozsvári CZELL sörfőzde

világos Ursus sör

a közönség legkedveltebb itala. **Össze nem tévesztendő más gyártmányu Czell elnevezésű sörökkel, mert csak az „URSUS” elnevezésű sör az eredeti közkedvelt**

Kolozsvár — monostori sör.

Természetes ásványvíz.

VICHY

Ovakodjunk az utánzatoktól.

Celestin

Grand-Grille

Hopital

Vichy-Etat só lugsavas, emészthető viz házi elkészítés. Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést.

NYILTTÉR

E rovatban közöltékert a szerkesztőség semmi nemü felelősséget nem vállal

Tisztelettel értesítem a n. é. közön éget, v. le mint tisztelt üzletfeleimet, ho, y az eddig kizárólag általam vezetett

Wolf Léb és Wieder Mózes

oég kilépésem áltl megszűnt és saját nevem slatt Viseul de sus főterén a kor kiválmainak megfelelő szép és nagy üzlethelyiségben teljesen modern üveg-, porcellán-, zománcdény- és konyhabereadezési üzletet rendeztem be. — Egyes lapokban megjelent nyilttéri közlemények következtében szükégesnek tartom a n. é. közönség, de különösképpen t. üzletfeleim b. tudomárára hozni, hogy Wolf Léb csu,án sz üzlethelyiség és nem az üzlet tulajd-nosa volt. Árnákszletemet már új céggem slatt árusítom. Kiváló tisztelettel

Wieder Mózes

9306-I

Fejfájás ellen

migrén és neuralgiás fájdalmak ellen csak a



Neuralgine Iurist

használandó. Ügyeljünk az eredeti csomagolásra. Kapható az összes gyógyszerárakban és drogueriákban. 1844

Bador 2450

Fürdőruhák

Fürdőcipők

Fürdősapkák

Emil SCHUSTER, Cluj

Ürdeszen az Uj Keletben!

Zongora

új, használt, javítás hangolás, szállítás

Triska I.

zongorarakár Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 19.

Zongoraszekék kaphatók

Egy teljesen új fakéreghasító gép, amellyel fakéreg, ecsetforgácsot és gömbölyű léceket lehet gyártani napi 6—8 ezer kilogram termelési képeséggel családi körülmények miatt sürgősen eladó. A gép tizemten megkintetető. ím a kiadóban.

Antik szalonrakatúra eladó Megkeresést „Jókárban” jelíre a kiadó továbbít. 9304-I

Szerkesztőség kiadótivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977 N. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címszöveggel. Kéziratokat nem adunk vissza.

1925 június 27

A lengyel parlament Kelet jelentette — azt a törvényt, amely és sóarúsítást ki akar ből. Körülbelül harminc vagyis 150.000 lélek lását jelenti ez a törzsidóság szomorú helye Salom Asch. a néhány hónapja tartózkodik.

Nem tudom, vajjon a lengyel zsidóság annak zetének, melyben jelenleg hónapja, Lengyelországban zsidóság helyzetét közel meggyőződésre jutottam, föld zsidósága, de még a sejt ebből semmit.

A cári kormányzás tipust rajzoltak ki a képen gonoszsgot, minden elvetemültséget megtestesítikkel, a kormányzati g — mely csak a régi Oron azon fáradoztak, hogy tegyék ahhoz a tipushoz alakítottak. Elvagták a z törvényes érvényesülési kezéből minden termelő azokról a pályákról, amreshette volna meg a ké ták a „levegőemberek”, tócskodás szorcsába, azut sel mutattak rá: „Íme, meg a zsidók!” És ha n hogy ezt a tipust gonosz zák, úgy nem az ember meg bennük és nem is az erőszak gépzete roshnem — büszkén mutat ekölcs, az optimista zsid és igazságuk eljövételéb zsidó ellentálló erő és j szembe. De a nagy és g tes lehetőségei is hozzáj zsidóság megmaradasson ne válják semmivel sem lam egyéb népessége.

Lengyelország a zsi helyzetét egyszerűen a nem pedig annak az ok következményét és áldoz ben a zsidóság az orszá sztozik, akik földbirtok ték a régi rendet. A libe sitja a zsidóság számára de a lengyel kormány v mit sem tettek, hogy a zetet meggyógyítsák. A mindn rétege viszont igenesen reájuk erőszakolt ezért mindent elkövet, ságilag gyengítse és a huzza. Abban a szándék ben megteremtésük a fajti rendet”, mindezt a zsidó nem gondolnak arra: m nemcsak a zsidóság, han Nem hiszem, hogy e mely korban és akármel ellenfeleinknek sikerülni velünk, ami szívük szer keményebb dió vagyunk bek az ő fogaik. És a s lanul is benne él a vásá vonja magától a falatot,